

Begrippenlijst

Afl. 2: Samen groot, afzonderlijk klein: de NAVO ten tijde van (dreigende) oorlog

Deel 1:

Balkan: De Balkan is een schiereiland in Oost-Europa. Op dit schiereiland liggen de Europese landen Albanië, Bosnië en Herzegovina, Bulgarije, Griekenland, Kosovo, Servië, Montenegro, Macedonië, Slovenië en Kroatië. Tussen 1991 en 2001 vonden op de Balkan de Joegoslavische (burger)oorlogen plaats. Joegoslavië viel uiteen in de landen Slovenië, Kroatië, Bosnië en Herzegovina, Servië, Montenegro, Noord-Macedonië en Kosovo.

9/11: Met 9/11 worden de terroristische aanslagen aangeduid die plaatsvonden op 11 september 2001 in de Verenigde Staten. De islamitische terreurbeweging Al Qaida pleegde met drie gekaapte passagiersvliegtuigen binnen een uur tijd drie gecoördineerde aanslagen op doelen in de Verenigde Staten. In totaal kwamen er bijna drieduizend mensen om het leven.

Conventionele oorlog: Een conventionele oorlog is een oorlog waarin gebruik wordt gemaakt van traditionele militaire middelen en strategieën. Heel simpel gezegd: het leger van land A neemt het op het slagveld in een direct gevecht op tegen het leger van land B, zonder gebruik van massavernietigingswapens.

Nucleaire oorlog: Een nucleaire oorlog is een gewapend conflict waarbij gebruik wordt gemaakt van kernwapens.

Coöperatieve veiligheid: Coöperatieve veiligheid verwijst naar een benadering van veiligheid waarin landen samenwerken om gemeenschappelijke bedreigingen aan te gaan en een veiliger wereld te creëren.

Trans-Atlantische regio: Aan beide zijden van de Atlantische Oceaan gelegen.

Deel 2:

Baltische Staten: Estland, Letland en Litouwen

Lebensraum: Lebensraum (Duits voor 'leefruimte') was de gedachte dat het Duitse volk meer ruimte nodig had om te kunnen leven, en daarom het recht had om delen van Oost-Europa te bezetten. In de eerste helft van de 20e eeuw was de gedachte populair in Duitsland, en het werd onder andere door Adolf Hitler en Nazi-Duitsland gebruikt als belangrijke reden om bijvoorbeeld Polen en later de Sovjet-Unie binnen te vallen, waardoor de Tweede Wereldoorlog ontstond.

Propaganda: Propaganda is een vorm van communicatie die gebruikt wordt om de publieke opinie of gedrag te beïnvloeden, vaak door het verspreiden van eenzijdige of misleidende informatie. Het doel van propaganda is om een bepaalde groep mensen te overtuigen van een specifieke visie of standpunt, vaak politiek van aard.

Defensief bondgenootschap: De NAVO is een militair en defensief bondgenootschap. Je zou misschien denken dat het bij de NAVO vooral gaat over militaire acties (militair bondgenootschap). Maar toch gaat daar een heel belangrijke stap aan vooraf. Op de eerste plaats staat de NAVO voor diplomatie (defensief bondgenootschap). Door het gesprek aan te gaan met elkaar en met andere landen, probeert de NAVO conflicten zonder geweld op te lossen.

Buffer: In dit geval een land dat tussen twee rivaliserende en mogelijk vijandelijke grootmachten ligt.

Autoritair regime: Autoritaire regimes zijn staatsvormen waar de macht niet wordt verspreid over het volk, maar wordt geconcentreerd in de handen van een kleine groep mensen of een enkel individu.

De-escaleren: De-escaleren betekent letterlijk 'afbouwen' of 'de spanning verminderen'. Het is een methode om een conflict of een situatie met hoge spanning te kalmeren en te voorkomen dat deze verder oploopt.

Veiligheidsdilemma: Het veiligheidsdilemma is een situatie waarin een land, om zijn eigen veiligheid te vergroten, maatregelen neemt die andere landen als een bedreiging zien en hen dus ook tot het nemen van maatregelen aanzetten. Dit kan leiden tot een wapenwedloop en een verhoging van spanningen, in plaats van een vergroting van de veiligheid.

Wapenwedloop: Bij een wapenwedloop gaan twee of meer landen de competitie met elkaar aan om zoveel mogelijk en zo geavanceerd mogelijke wapens te ontwikkelen.

Deel 3:

Gelegitimeerd: De bevolking heeft de staat of een organisatie het gezag gegeven.

De NAVO bestaat uit:

Noord-Atlantische Raad: De Noord-Atlantische Raad (NAR) is het voornaamste politieke besluitvormingsorgaan van de NAVO. Elke lidstaat heeft een zetel in de NAR. Hij komt minstens eenmaal per week samen of wanneer het nodig is, op verschillende niveaus. Hij wordt voorgezeten door de Secretaris-Generaal die de lidstaten helpt het eens te worden over belangrijke zaken.

Military Council (Militair Comité): Wanneer de uitvoering van politieke beslissingen militaire gevolgen heeft, dan wordt het Militair Comité erbij betrokken. De NAVO heeft slechts een beperkt aantal eigen permanente strijdkrachten. Wanneer de Noord-Atlantische Raad het eens is over een operatie, dragen de leden vrijwillig strijdkrachten bij. Zodra de missie erop zit, keren zij terug naar hun land.